

Щодо сплати «єдинниками» ЄСВ за мобілізованих працівників

Законом України від 15 березня 2022 року № 2120-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» внесено низку змін до Закону України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі - Закон № 2464). зокрема розділ VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 2464 доповнено пунктом 920, згідно з положеннями якого роботодавці – платники єдиного податку, які обрали спрощену систему оподаткування фізичні особи – підприємці, які належать до другої та третьої груп платників єдиного податку, а також юридичні особи, які належать до третьої групи платників єдиного податку (далі - Роботодавці), мають право за власним рішенням не сплачувати єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі - єдиний внесок) за найманих працівників, призваних під час мобілізації на військову службу до Збройних Сил України.

Суми єдиного внеску, нараховані та не сплачені роботодавцями, визначеними абзацом першим пункту 920 розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 2464, сплачуються за рахунок державного бюджету, крім періодів, у яких наймані працівники, визначені абзацом першим цього пункту, отримували доходи у вигляді грошового забезпечення, з яких було сплачено єдиний внесок за рахунок державного бюджету.

У зв'язку з цим Міністерством фінансів України наказом від 04.07.2022 № 189 «Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 13 січня 2015 року № 4», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 19.07.2022 за № 804/38140 (далі - Наказ № 189), враховуючи зміни, внесені наказом Міністерства фінансів України від 25.07.2022 № 215 «Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 04 липня 2022 року № 189», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 26.07.2022 за № 835/38171 (далі - Наказ № 215) (опубліковано в Офіційному віснику України від 09.08.2022 № 61), було приведено у відповідність та викладено в новій редакції Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску (далі – Розрахунок) та внесено зміни до Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску (далі – Порядок), затверджених наказом Міністерства фінансів України від 13.01.2015 №4, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 30.01.2015 за № 111/26556.

Щодо змін для платників єдиного внеску у формі Розрахунку та додатку 2 до цього розрахунку (далі - Д2)

Внесено зміни до розділу I Розрахунку «Нарахування доходу та єдиного внеску за найманих працівників в розрізі місяців звітного кварталу в частині доповнення цього розділу новими рядками 1.6, 2.6, 3.7, 4.4, 6.4, що дозволить Роботодавцям відображати суми нарахованої заробітної плати за найманих працівників, яких було призвано на військову службу до Збройних Сил України у період мобілізації, визначений Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 69/2023 «Про загальну мобілізацію», затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про загальну мобілізацію», які не отримували доходи у вигляді грошового забезпечення.

У відповідних рядках розділу II Розрахунку «Нарахування грошового забезпечення та єдиного внеску за військовослужбовців, поліцейських, осіб рядового начальницького складу та на суми допомоги жінкам військовослужбовцям у зв'язку з вагітністю та пологами в розрізі місяців звітного кварталу (крім військовослужбовців строкової військової служби)» уточнено стосовно допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами жінкам військовослужбовцям.

У Д2 усунуто дублювання назви у двох послідовних комірках «з початку року» та змінено назву в одній із комірок на «з початку кварталу».

Також до форми Розрахунку внесено низку редакційних правок.

Щодо змін до Порядку

Структурно Порядок не змінився, він так само містить п'ять розділів.

Щодо загальних нововведень Порядку, то:

внесено зміни до описової частини Порядку щодо внесених до Розрахунку нових рядків, що стосуються відображення Роботодавцями нарахованої заробітної плати та відповідно єдиного внеску за мобілізованих найманих працівників:

підпункт 1 пункту 2 розділу IV Порядку доповнено новим абзацом п'ятдесят першим, згідно з яким допускається внесення від'ємних значень сум нарахованої заробітної плати (нарахованого доходу) у разі відображення сторнованих сум, нарахованих Роботодавцями у період дії воєнного стану, для відповідних категорій застрахованих осіб 29, 36, 37, 39, 42 – 45, 47, 50, 66, 75 – 78 відповідно до додатка до Порядку, що дозволить провести коригування за вказаними застрахованими особами за попередній період;

внесено редакційні зміни до описової частини відповідних рядків Розрахунку, що стосуються допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами жінкам-військовослужбовцям;

приведено у відповідність до Порядку нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за деякі категорії застрахованих осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 березня 2011 року №178, зі змінами, перелік платників, що можуть подавати до контролюючого органу Д2, такий перелік доповнено виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі утворення) рад;

внесено зміни до додатка 1 до Порядку в частині доповнення цього додатка кодом категорії застрахованих осіб 75 «громадяни України, що підписали контракт добровольця територіальної оборони», що дозволить роботодавцям, визначеним абзацом другим пункту 1 частини першої статті 4 Закону № 2464, відображати суми нарахованої середньої заробітної плати зазначеним застрахованим особам на час виконання ними державних або громадських обов'язків.

Також додаток 1 до Порядку доповнено кодами категорій застрахованих осіб 76 – 80, призваних під час мобілізації на військову службу до Збройних Сил України, за яких Роботодавці мали право за власним рішенням не сплачувати єдиний внесок:

76 – наймані працівники, яких було призвано під час мобілізації на військову службу до Збройних Сил України, які не отримували доходів у вигляді грошового забезпечення;

77 – особи, які працюють на підприємствах та в організаціях всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, зокрема товариствах УТОГ та УТОС, яких було призвано під час мобілізації на військову службу до Збройних Сил України, які не отримували доходів у вигляді грошового забезпечення;

78 – працююча особа з інвалідністю на підприємстві або в організації громадських організацій осіб з інвалідністю, в яких кількість осіб з інвалідністю становить понад 50%, яку було призвано під час мобілізації на військову службу до Збройних Сил України, яка не отримувала доходів у вигляді грошового забезпечення;

79 – найманий працівник – особа з інвалідністю, який працює в товариствах УТОГ та УТОС, якого було призвано під час мобілізації на військову службу до Збройних Сил України, який не отримував доходи у вигляді грошового забезпечення;

80 – найманий працівник особа з інвалідністю, який працює на підприємствах та в організаціях всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, якого було призвано під час мобілізації на військову службу до Збройних Сил України, який не отримував доходів у вигляді грошового забезпечення.

Щодо початку застосування нової форми Розрахунку

Відповідно до пункту 46.6 статті 46 Податкового кодексу України у разі якщо в результаті запровадження нового податку або зміни правил оподаткування змінюються форми податкової звітності, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, який затвердив такі форми, зобов'язаний оприлюднити нові форми звітності. До визначення нових форм декларацій (розрахунків), які набирають чинності для складання звітності за податковий період, що настає за податковим періодом, у якому відбулося їх оприлюднення, є чинними форми декларацій (розрахунків), чинні до такого визначення.

Оскільки Наказ №189 (враховуючи зміни, внесені Наказом №215) набув чинності з дня його офіційного опублікування (оприлюднено 09.08 2022), то звітувати за новою формою Розрахунку необхідно буде з 01.01.2023 (за IV квартал 2022 року).

Детальніше у листі Державної податкової служби України №9372/7/99-00-24-03-01-07 від 19.08.2022 року.